

» nullamus atque irritamus; » nec non à datarum earumdem præsentium die revocata, abolita, annullata, et irrita, ac nullius prorsus momenti, ac vigoris esse et fore, neminique cuilibet quocumque tempore suffragari; ac quemlibet omnium antedictorum, etiam speciali mentione dignorum, quacumque facultate hujusmodi sive pro se, sive pro aliis temere uti audentem, ipso facto absque illa alia declaratione poenas et ecclesiasticas censuras contra violantes Clausuram Monialium inflictas, à quibus, præterquam à nobis et pro tempore existente Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, absolví possit, incurrere et incursum esse; licentiamque hujusmodi concessam nullo modo suffragari, atque nullius momenti, perinde ac si minimè concessa fuisse, ipso facto fore, et haberí, ac poenas et censuras ecclesiasticas ipso etiam facto, ut præmittitur, per contrafacentem incurri et incurisas esse statuimus, decernimus ac declaramus. Decernentes easdem præsentes Litteras, et in eis contenta quæcumque etiam ex eo, quod quicunque in præmissis interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, cuiusvis statûs, gradûs, ordinis, præeminentiæ et dignitatibus existant, seu alia specifica et individua mentione et expressione digni, illis non consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditii, causæque, propter quas præsentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint, aut ex alia qualibet etiam quantumvis juridica et privilegiata causa, colore, praetextu et capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ, et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitió, aut intentionis nostræ, vel interesse habentium consensus, aliove quomodolibet, etiam quantumvis magno, et substantiali, ac incogitato, et inexcogitabili individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu, scientia et potestatis plenitude paribus concesso vel emanato quempiam in judicio, vel extra illud uti, seu se juvare nullo modo posse; sed ipsas præsentes Litteras semper firmas, validas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, et obtainere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari: sicque, et non aliter in præmissis per quoscumque Judices ordinarios et delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, et Sedis prædictæ Nuntios, aliosve quolibet quacumque præminentia et potestate fungentes, et functuros, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter judicandi et interpretandi facultate et auctoritate, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his à quopiam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac, quantum opus sit, nostra et Cancellariae Apostolicae Regula de jure

quæsito non tollendo, aliisque Constitutionibus Apostolicis: nec non quibusvis etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus, ac usibus et stylis, etiam immemorabilibus; privilegiis quoque, indultis et Litteris Apostolicis prædictis, aliisque quibuslibet personis etiam quacumque ecclesiastica vel mundana dignitate fulgentibus, et alias quomodolibet qualificatis, ac speciale expressionem requirentibus, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, ac irritantibus, et aliis decretis, etiam motu, scientia, et potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, et alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, factis ac pluries iteratis, et quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis, et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissa, et forma in illis tradita, observata, exprimerentur, et insererentur, præsentibus pro plenè et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expressè derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisque contraria quibuscumque. Volumus autem ut earumdem præsentium Litterarum transumptis etc. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die tertia Januarii anno millesimo septingentesimo, quadragesimo secundo, Pontificatus nostri anno secundo.

DECRETUM VII.

Super Clausura Religiosorum.

Regularis disciplinæ observantiam, ante etiam quam et generalium ac particularium aliquius nationis, aut Provinciæ Conclliorum decretis confirmaretur, et Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum legibus sanctionibusque præscriberetur, quoad vetitum mulieribus quibuscumque, etiam consanguineis, intra quoruncumque religiosorum virorum clausuram ingressum, tam integrim custoditam fuisse constat, ut, nedum feminis quibuscumque, sed masculis quoque, non tam ad Monasteriorum claustra seu septa, quam ad ipsa eorumdem Monasteriorum Oratoria, et Ecclesias nullus patuerit aditus, et accessus: quin imò sub gravissimis penis fuerit interdictus; ne scilicet, ut inquit S. Gregorius PP. I Prædecessor noster, in servorum Dei secessibus occasio præbeatur populariibus conventibus, et simpliores ex hoc animasplerumque, quod absit, in scandalum trahat.

Hujusmodi autem regularis disciplinæ observantia, et si pro temporum varietate ac necessitate tot tantaque subiit vices, ut

iidem Prædecessores nostri aditum et accessum ad publicas Monasteriorum Ecclesias dumtaxat sive masculis, sive fœminis Sacrosanctum Missæ sacrificium audiendi, prædicationibus verbi Dei interessendi, et Sacramentum sanctissimæ Eucharistiae sumendi, ac peccata sua confitendi causa, sine tamen Parochorum præjudicio, interdum concesserint; vicissim tamen ipsi Prædecessores nostri tam ante Concilii Tridentini decreta, quam post eorumdem decretorum promulgationem denuntiationemque providis saluberrimisque constitutionibus ordinationibusque sub poena etiam excommunicationis latæ sententiæ fœminis quibuscumque aditum ingressumque hujusmodi intra Monasteriorum clausuram interdixerunt. « Quoniam autem, sicut dolentes acceptimus, alii quidem Apostolicas leges ac præcepta hujusmodi vel ausu temerario parvipendentes, vel ad eorum arbitrium interpretantes, fœminis quibuscumque aditum ingressumque tam manifestè ac tanta solemnitate vetitum permittunt; alii vero privilegia, indulta, prærogativas, facultates, licentias, et alias quocumque pacto excogitatas concessiones sibi sive à jure, sive ab homine factas et impertitas, seu facta et impertita, ac quorūcumque munierum, dignitatum, ac præminentiarum ratione debitas seu debita arrogantes, prætententes obtentesque, fœminas quaslibet intra Monasteriorum claustra, septa, cœnacula, cubicula, aliasque officinas aut admitti ac recipi sinunt, mandantque, aut una secum ducunt; alii denique sub pietatis ac religionis prætextu, cum supplicationes sive cum sanctissimo Eucharistiae Sacramento, sive cum Sanctorum Sanctarumque Reliquiis, Status, et Imaginibus per claustra, et septa, alia Monasteriorum loca de more, ut asserunt, habentur, sine ullo prorsus discrimine masculos et fœminas supplications hujusmodi per eadem loca sequi et comitari licitum, quin imò, ut Indulgentias lucrari valeant, necessarium esse obtinent. » Hinc est, quòd nos, qui, dum in minoribus essemus, quamplurimos hujusmodi abusus compertos habebamus, in hac sublimi sacrosancti Apostolatū specula constituti, non tam assiduis nonnullorum aliarum Ecclesiarum Antistitutum documentis, quam justis etiam Superiorum, aliorumque virorum ex religiosis Ordinibus Dei honorem, et instituti sui disciplinam zelantium expostulationibus de antedictis similibus abusibus in dies admonemur, ut opportunum ac salutare iisdem abusibus tollendis, quantum cum Domino possumus, remedium afferamus; auctoritate Apostolica, tenore præsentium primū quidem omnes, et singulas *Constitutiones Sanctionesque* à Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris tam ante, quam post Concilii Tridentini decreta super Clausura Monasteriorum quorūcumque reliquiorum virorum editas *renoovamus*, et *confirmamus*, nec non in posterum ab omnibus et singulis, ad quos spectat, et in futurum spectabit, sub iisdem pœnis in Constitutionibus Sanctionibusque eorumdem Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, et decretis ejusdem Concilii Trident. contentis, inviolabiter ob-

servandas esse statuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus. Deinde motu proprio, et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, earumdem præsentium tenore, *omnia, et singula indulta*, privilegia, prærogativas, facultates, licentias, et quocumque alio pacto nuncupatas concessions omnibus et singulis quibuscumque ecclesiasticis personis quacumque auctoritate, dignitate, honore, præminentia ac jurisdictione fungentibus, etiam Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus; sive singulis, sive eorumdem Cardinalium Congregationibus, etiam de Latere Legatis, sive qui Provinciis, et Legationibus Statū nostri Ecclesiastici pro tempore præsunt, sive quos ad Charissimos in Christo filios nostros Romanorum Regem in Imperatorem pro tempore eligendum, vel electum, Reges, et Reginas illustres, aliasque summas Potestates, prout rerum conditio postulaverit, mitti et allegari contigerit, sive, qui licet aliarum insignium Ecclesiarum Antistites, tamen tanquam Apostolicæ hujus S. Sedis Legati de Latere alias nuncupati et habiti sunt, et fortasse habentur, aut haberi et esse prætendent, et in posterum habendi sunt: sive Ordinarii, sive Extraordinarii nostri, et ejusdem Apostolicæ Sedis ubicumque, etiam ad ipsos Imperatorem, et Reges, ac summas Potestates Nuntii, sive Inter-Nuntii resident, ac demum quibuscumque aliis quocumque nomine et expressione nuncupatis personis, quocumque tempore, à quibusvis, etiam ab ipsis Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, quacumque de causa, occasione, titulo, colore, et prætextu, per quacumque Apostolicas sive in simili forma Brevis, sive sub Plumbo expeditas litteras, sub quibuscumque verborum formis facta, data, concessa, et impertita, sive factas, datas, concessas et impertitas, super hujusmodi accessu et ingressu *revocamus, abolemus, annullamus atque irritamus*, nec non à datarum earumdem præsentium die revocata, abolita, annulata et irrita, ac nullius prorsus momenti ac vigoris esse, et fore, neminique cuiilibet quocumque tempore suffragari statuimus, decernimus, et declaramus. Quemadmodum etiam statuimus, decernimus et declaramus quemlibet omnium antedictorum, etiam speciali mentione dignorum, quacumque facultate hujusmodi temerè uti audientem, ipso facto absque ulla alia declaratione pœnas et ecclesiasticas censuras, à quibus, præterquam à nobis et pro tempore existente Romano Pontifice, nisi in mortis articulo, absolvi possit, incurrire et incursum esse, licentiamque hujusmodi cuicunque concessam nullo modo suffragari, atque nullius momenti perinde, ac si minimè concessa fuisset, ipso facto fore, et haberi, ac pœnas et censuras ecclesiasticas ipso etiam facto, ut præmittitur, per contrafacentem incurri et incursas esse. Decernentes easdem præsentes Litteras, et in eis contenta quacumque, etiam ex eo, quod quicunque in præmissis interesset habentes, seu habere quomodolibet prætendententes, cuiusvis statū, gradū, ordinis, præminentia et dignitatis existant, seu alia specifica et individua mentione et expressione digni, illis non

consenserint, nec ad ea vocati, citati, et auditii, causæque, propter quas præsentes emanarint, sufficienter adductæ, verificatæ, et justificatæ non fuerint, aut ex alia qualibet etiam quantumvis juridica et privilegiata causa, colore, prætextu et capite, etiam in corpore juris clauso, etiam enormis, enormissimæ et totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel interesse habentium consensus, aliote quomodolibet, etiam quantumvis magno et substantiali, ac incogitato, et inexcoigitibili, individuamque expressionem requirente defectu notari, impugnari, infringi, retractari, in controversiam vocari, aut ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari, aut impetrato, seu etiam motu scientia et potestate plenitudine paribus concessio vel emanato quempiam in iudicio, vel extra illud uti, seu se juvare ullo modo posse; sed ipsas præsentes Litteras semper firmas, validas, et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab illis, ad quos spectat, et pro tempore quandocumque spectabit inviolabiliter et inconcussè observari; sique et non aliter in præmissis per quoquacumque Judices ordinarios et delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, et Sedis prædictæ Nuntios, aliasve quoslibet quacumque præminentia, et potestate fungentes, et functuros, sublata eis, et eorum cuiilibet quavis alteri judicandi et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super ~~is~~ a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstante præmissis, ac quatenus opus sit, nostra, et Cancelleria Apostolica regula de jure quesito non tollendo, aliquæ Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis et consuetudinibus, ac usibus et stylis, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis, et litteris Apostolicis prædictis, aliquæ quibuslibet personis, etiam quacumque Ecclesiastica, vel mundana dignitate fulgentibus, et alias quomodolibet qualificatis, ac speciali expressionem requiringentibus, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriæ derogatoriis, aliquæ efficacioribus, efficiacissimis, et insolitis clausulis, irritantibusque, et aliis decretis, etiam motu, scientia et potestatis plenitudine similibus, ac consistorialiter, et alias quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, editis, factis, ac pluries iteratis, et quantiscumque vicibus approbatis, confirmatis et innovatis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienter derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret tenores hujusmodi,

ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omissio, et forma in illis tradita observata, exprimerentur, et insererentur, præsentibus pro plené et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus ac derogatum esse volumus; cæterisque contrarii quibuscumque. « Cæterum per præsentes non intendimus derogatum esse iis concessionibus, quæ ad favorem quarumcumque Nobilium fœminarum ex eo, quod sive earumdem majores, ac pro tempore existentes de familia, fuerint et habeantur Fundatores, vel insignes Benefactores illius Monasterii, intra cujus claustra vel septa fœminas etiam de familia ingredi vel concessum, vel cautum esse sibi voluerunt, et de concessione hujusmodi confirmationem ab Apostolica hac Sancta Sede obtinuerunt; sive fœminæ hujusmodi sint consanguineæ et affines eorum, qui sunt Domini in temporalibus locorum, in quibus Monasteria sita reperiuntur, et quacumque legitima tituli vel consuetudinis causa et occasione, ingressu hujusmodi de præsenti gaudent, factæ et impertitæ fuerunt; dummodo concessions hujusmodi per Apostolicas in simili forma Brevis, vel sub plumbo desuper expeditas litteras dumtaxat, et non aliter omnino factas et impertitas fuisse prius Ordinariis locorum, Antistitibus, vel Præsilibus per legitima et authentica documenta constare fecerint; et dummodo nec vagandi, nec otiani, nec comedendi cœnandique, nec per ambulacula, cubicula, cœnacula, aliaque loca et officinas discurrendi causa, sed ad Ecclesias accedendi, Sacrosanctum Missa Sacrificium audiendi, aliaque erga Deum pietatis officia et opera exercendi studio ingrediantur; et dummodo de earum adventu, et ingressu interdiu et opportunè faciendo, Superiores pro tempore existentes prius certiores fiant, ad hoc, ut absque Fratrum incommodo et offensione, recto tramite ad Ecclesiam pergatur, et alia de jure servanda serventur. » Volumus autem, ut earumdem præsentium litterarum trans�ptis, etc. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris die tertia Januarii millesimo septingentesimo quadragesimo secundo, Pontificatus nostri anno secundo.

DECRETUM VIII.

Super Matrimonii Hæreticorum.

Matrimonia, quæ in locis fœderatorum Ordinum dominio in Belgio subjectis iniici solent, sive inter Hæreticos ex utraque parte; sive inter Hæreticum ex una parte Virum, et Catholicam fœminam ex alia, aut viceversa, non servata forma à Sacro Tridentino Concilio præscripta, ultram valida habenda sint, nec ne diu multumque disceptatum est, animis hominum, ac sententiis in diversa distractis: id quod satis uberem anxietatis, ac periculorum sementem per multos annos subministravit, cum præsertim Episcopi, Parochi, atque illarum regionum Missionarii

nihil certi hac super re haberent, nihil verò inconsulta Sancta Sede auderent statuere, ac declarare. Cum autem, proxime evolutionis annis, in tam ancipti, gravique causa Apostolice Sedis iudicium vehementius exposceretur, urgeretque id in primis vigilantissimus Irenensis Episcopus, dum pro debito Officii sui, et sua erga Beati Petri Cathedram observantia, de Ecclesiæ sibi concreditæ statu ad Romanum Pontificem referebat, ponendum que omnino esse tam prolixæ dubitationi finem gravissimis verbis, ac rationibus persuaderet: Clemens XIII. id temporis Romanus Pontifex, qui rei gravitatem, quanti oportebat, astimaret, sacræ Congregationi eminentiss. Cardinalium Concilii Trid. Interpretum in mandatis dedit, ut de tota controversia diligenter more suo cognosceret. In re itaque tanti momenti volens eadem Sacra Congregatio quam accuratissime procedere, commisso sibi cognitionis initium ab exquisitis aliorum quoque Belgii Episcoporum relationibus, atque sententiis, quas desuper explorari sategit, petendum duxit, eodemque tempore audire voluit præstantes aliquot hujus Almae Urbis Theologos, quibus injunxit, ut rem totam ea, qua decet, maturitate discuterent, suamque opinionem proferrent. At dum haec maxime agerentur, supersedendum per aliquot menses fuit ab istiusmodi causæ expeditione, propter viduitatem, quæ intercidit Romanæ Ecclesiæ, donec ad Summum Pontificatum feliciter electus Sanctissimus D. N. BENEDICTUS XIV. inter primas Regiminis sui curas, cause hujus cognitionem repeti jussit a memorata Sacra Congregatione Concilii, quam voluit coram se haberi, ut, auditis Eminentissimorum Patrum Sententiis, ipse demum, quid hac in re tenendum foret, supremo suo pronuntiaret oraculo. Cum igitur Congregatio præfata sub die 13 Maii currentis anni 1741, coram Sanctitate sua fuerit habita, idem Sanctissimus D. N. spatio aliquo temporis, ad rem secum expendendam accepto, hanc nuper declarationem, et instructionem exarari præcepit, qua veluti certa regula, ac norma, omnes Belgii Antistites, Parochi, earumque Regionum Missionarii, et Vicarii Apostolici deinceps in hujusmodi negotiis uti debeant.

Primò scilicet, quod attinet ad Matrimonia ab Hæreticis inter se in locis fœderatorum Ordinum dominio subjectis celebrata, non servata forma per Tridentinum præscripta, licet Sanctitas sua non ignoret, alias in casibus quibusdam particularibus, et attentis tunc expositis circumstantiis, Sacram Congregationem Concilii pro eorum invaliditate respondisse, æquè tamen compertum habens, nihil adhuc generatim, et universè super ejusmodi Matrimoniis fuisse ab Apostolica Sede definitum, et alioquin oportere omnino ad consulendum universis fidelibus in iis locis degentibus, et plura avertenda gravissima incommoda, quid generaliter de hisce Matrimoniis sentiendum sit, declarare: negotio maturè perpenso, omnibusque rationum momentis hinc inde sedulò libratis, declaravit, statuitque, Matrimonia in dictis fœderatis Belgii Provinciis inter Hæreticos usque modo contracta, quæque imposterum contrahentur, etiamsi forma à Tri-

dentino præcripta non fuerit in iis celebrandis servata, dummodo aliud non obstiterit canonicum impedimentum, pro validis habenda esse: adeoque si contingat, utrumque Conjugem ad Catholicæ Ecclesiae sinum se recipere, eodem quo antea, conjugali vinculo ipsos omnino teneri, etiamsi mutuus consensus eorum Parochio Catholicò ab eis non renovetur; sin autem unus tantum ex Conjugibus sive masculus, sive femina convertatur, neutrum posse, quamdiu alter superstes erit, ad alias nuptias transire.

Quod verò spectat ad ea Conjugia, quæ pariter in iisdem fœderatis Belgii Provinciis, absque forma à Tridentino statuta contrahuntur à Catholicis cum Hæreticis, sive Catholicus Vir hæreticam fœminam in Matrimonium ducat, sive Catholicæ fœmina Hæretico Viro nubat, dolens in primis quam maximè Sanctitas sua, eos esse inter Catholicos, qui insano amore turpiter detestantur ab hisce detestabilibus Communiis, quæ S. Mater Ecclesia perpetuò dannavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, et prorsus sibi abstinentum non ducunt, laudansque magnopere zelum illorum Antistitum, qui severioribus propositis spiritualibus poenis Catholicos coercere student, ne sacrilego hoc vinculo sese Hæreticis conjungant; Episcopos omnes, Vicarios Apostolicos, Parochos, Missionarios, et alios quoscumque Dei, et Ecclesiæ fideles Ministros in his Partibus degentes serio graviterque hortatur, et monet, ut Catholicos utriusque sexus ab hujusmodi nuptiis in propriarum animarum perniciem ineundis quantum possint, absterreant, easdemque Nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impeditre satagant. At, si forte aliquod hujus generis Matrimonium, Tridentini forma non servata, ibidem contractum jam sit, aut imposterum (quod Deus avertat) contrahi contingat, declarat Sanctitas Sua, Matrimonium hujusmodi, alio non concurrente canonico impedimento, validum habendum esse, et neutrum ex Conjugibus, donec alter eorum supervixerit, ullatenus posse sub obtentu dictæ formæ non servatae novum Matrimonium inire; id verò debere sibi potissimum in animum inducere Conjugem Catholicum sive Virum, sive Fœminam, ut pro gravissimo scelere, quod admisit, penitentiam agat, ac veniam a Deo precetur, coneturque pro viribus alterum Conjugem à vera fide dearrantem ad gremium Catholicæ Ecclesiæ pertrahere, ejusque animam lucrari, quod porro ad veniam de patrato crimine impetrandam opportunissimum foret, sciens de cætero, ut mox dictum est, se istius Matrimonii vinculo perpetuò ligatum iri.

Ad hæc declarat Sanctitas Sua, ut quidquid hactenus sancitum, dictumque est de Matrimonii sive ab hæreticis inter se, sive inter Catholicos, et Hæreticos initis in locis fœderatorum Ordinum dominio in Belgio subjectis, sancitum, dictumque intelligatur etiam de similibus Matrimoniis extra fines Domini eorumdem fœderatorum Ordinum contractis ab iis, qui addicti sunt Legionibus, seu militaribus copiis, quæ ab iisdem fœderatis Ordinibus transmitti solent ad custodiendas, muniendasque Arces conter-

minas, vulgo dictas *di Barriera*; ita quidem, ut Matrimonia ibi præter Tridentini formam, sive inter Hæreticos utrimque, sive inter Catholicos, et Hæreticos inita valorem suum obtineant, dummodo uteque Conjux ad easdem Copias, sive Legiones pertineat; et hanc declarationem vult Sanctitas Sua complecti etiam civitatem Mosæ Trajectensis à Republica fœderatorum Ordinum, quamvis non jure dominii, sed tantum oppignorationis, ut ajunt, nomine possessam.

Tandem circa Conjugia, quæ contrahuntur, vel in Regionibus Principum Catholicorum ab iis, qui in Provinciis fœderatis domicilium habent, vel in fœderatis Provinciis ab habitibus domicilio in Regionibus Catholicorum Principum, nihil Sanctitas Sua de novo decernendum, aut declarandum esse duxit, volens, ut de iis, juxta canonica Juris communis principia, probatasque in similibus casibus alias editas à Sacra Congregatione Concilii resolutiones, ubi disputatio contingat, decidatur; et ita declaravit, statuitque, ac ab omnibus imposterum servari præcepit. Die 4 Novembris 1741.

DECRETUM IX.

Super Dispensationibus in Matrimonii.

Ad Apostolicæ servitutis nostræ ministerium pertinet sedula invigilare cura, ut dispensationes super gradibus affinitatis, seu consanguinitatis, intra quos Matrimonia contrahi prohibentur, vel super aliis à Sacris Canonibus statutis impedimentis, nisi ex debitibus causis non concedantur, et omnia inde amoveantur, unde nota aliqua ab improbis aspergi possit nomini, ac decori Romanæ Ecclesiæ, cui, licet immerito, Divina benignitate præsidemus.

Sane quidem ad dispensationes obtinendas ab iis, qui eas posulant, in supplici libello causæ pro illis consequendis exprimi solent, quæ si ejusmodi fuerint, ut juxta canonicas Sanctiones, et prudens ecclesiastice Provisionis arbitrium, locus ad dispensandum esse videatur, dispensatio concedi solet, ejusque executio Ordinario ut plurimum committi, cui onus incumbit diligenter inquirendi, an causæ expositæ veritate nitantur, ut, veris illis existentibus, gratia executioni demandetur, secus vero, si causæ nullatenus veritati consentaneæ sint. Si autem contingat ob causas minime veras existentes, ut dispensatio executioni non tradatur, qui eam impetrarunt, apud negotiorum Gestores, seu Litterarum Apostolicarum expeditores conqueruntur, à quibus nonnumquam responderi solet, executionem perperam, et injuria denegatam fuisse, quia expressio causarum, earumque verificatio in dispensationibus non est aliquid substantiale, sed formalitas quædam, et Forensis stylis consuetudo: quod non minus veritati adversatur, quam executionis ordinem ac modum bene, ac prudenter constitutum subvertit: «cùm expressio causarum earumque verificatio ad substantiam, et validitatem dispensationis pertineat, illisque deficientibus, gratia nulla ac irrita sit, nullaque executionem mereatur. »

Id autem ut plurimum evenit in dispensationibus, in quibus apponi solet clausula: *Et Oratoribus vitæ periculum imminet*, quæ cum sepe in dispensationibus in primo et secundo, vel in secundo gradu, et in nonnullis aliis canonicis impedimentis sine ulla ratione, causa, et veritate expressa reperiatur, *Ordinarii locorum qui cautius et accuratius se gerunt, nisi vitæ periculum imminet, dispensationem exequi recusant; alii vero, fortasse falso rumore inducti, quod hujusmodi clausula sit mera formalitas, indulgentius quam necesse est procedentes, periculo vitæ neque argumentis probabilibus verificato, eoque Oratoribus saltem verisimiliter imminere comperto, gratiam dispensationis exequuntur.*

S. M. Prædecessor noster Pius PP. V. in sua Constitutione per viam motus proprii expedita, et publicata sub die 5 Decemb. ann. MDLXVI., cuius initium est: *Sicut accepimus: «decrevit, omnes et singulos Procuratores tam Officii Sacrae Pœnitentiarie, seu Contradictarum, quam alias quoscumque Sollicitatores, et Scriptores, qui veritatem facti à narratione, quam ab ipsis Partibus habuerant, quoad substantialia, et qualitates necessario exprimendas diversas faciunt, seu quoquo modo intervertunt, aut immutant, aut depravant, et per subreptionem, et obrepitionem gratias à Romanis Pontificibus extorquent, pœnam falsi incurtere, et ea puniri omnino debere. »*

Hujusmodi autem constitutio, quanquam videatur pertinere dumtaxat ad Procuratores, Sollicitatores, et Scriptores Officii sacrae Pœnitentiarie, ubi per id temporis Matrimoniales dispensationes etiam in foro externo concedi solebant, nihilominus pro pastorali nostra, et paterna ex alto nobis commissa cura hortatum, monemus, ac præcipimus omnibus et singulis negotiorum Gestoribus, Procuratoribus, et Expeditoribus «Litterarum Apostolicarum, etiam Datarie nostræ, ut cùm supplices preces pro aliqua matrimoniali dispensatione porrecturi sunt, id primum ante omnia agant, ut plenam atque exactam facti notitiam asseverent, scisciantes ab ipsis Oratoribus, an hæc et illæ causæ adsint, ex quibus sciunt dispensationem concedi solere in hoc vel illo gradu, deinde in supplici libello facti speciem nitide, ac sincerè exponent, caveantque diligenter, ne illam aliquatenus in rebus substantialibus alterent, immutent, invertant, corrumptant, sed strictè adhærent iis, quæ ab oratoribus sibi exposita fuerunt, et multò magis abstineant, ne quid falsi aut ficti proprio ingenio inventum vel excogitatum ad gratiam dispensationis facilius obtaindant in precibus obrudant; demum præ oculis habentes», se operam suam in ecclesiasticis negotiis in hac alma Urbe exhibere, ubi Cathedra veritatis est, ipsam solam ament, et sectentur veritatem, non lucrum, aut gratiam, et favorem supplicantum, diligenterque videant, ne mendacii aut erroris merito argui cum animæ suæ detimento possint, falso, et perperam asserentes causas, earumque verifications ex provida nostrorum Prædecessorum dispositione in hujusmodi gratiis ad

ecclesiasticæ disciplinæ vigorem, et Canonicarum legum, et Apostolicarum Constitutionum voluntatem servandam apponi, et respective demandari solitas, vanas, et superfluas esse, et tanquam imanes Curiæ formalitates parvi aut nihil esse faciendas.

Præterea hujusmodi graves abusus, quibus honor, et decus hujus Almæ Urbis dehonestatur, et Sedis Apostolicæ splendori, ac dignitati officitur, penitus abolere cupientes, motu proprio, ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine præfata « Constitutionem s. m. Pii V. Prædecessoris nostri extensus, dilatamus ac producimus ad omnes prædictos negotiorum Gestores, Procuratores, et Expeditores litterarum Apostolicarum cujuscumque statutis, gradus, ordinis, et conditionis, et quocumque indulto, privilegio, et dignitate munitos te quatenus opus sit, eam de novo ferimus, statuimus, et innovamus: volentes, ac decernentes, ut in omnibus superiori expressis casibus poena falsi contra delinquentes locum habeat, sine tamen præjudicio obligationis refundendi expensas oratoribus, qui ob illorum culpam ejusmodi dispensationes, quæ executioni demandari nequeunt, obtinuerunt. »

Denique omnes et singulos Venerabiles Fratres Archiepiscopos, Episcopos, et locorum ordinarios, cæterosque « Executores Litterarum Apostolicarum, quibus hujusmodi dispensationum executio committi solet, enixè rogamus, et obsecramus, ut sedulò ac diligenter attendant priusquam dispensationis gratiam exequantur, an causæ in Apostolicis litteris expressæ, et quarum verificatio eorum curæ et vigilientiæ à Sede Apostolica commissa est, veræne, an secus existant, an potius Sedi Apostolica falsum expositionem, et veritas reticita fuerit: qua super re eorum conscientiam oneramus. » Et quoniam in iisdem Apostolicis litteris super dispensationibus in gradibus prohibitis, aliquis præfatis impedimentis nonnulla observata sunt, quæ negotium executoribus quandoque exhibere, et scrupulos eorum animis ingerere solent, Apostolicæ nostræ sollicitudinis erit, ea dilucidius et apertius in iisdem dispensationum litteris Apostolicis exponere, ac declarare, ut omni dubitatione sublata, et causis coram executore hujusmodi probationum genere probatis, quo de illarum veritate moraliter certus reddatur, Apostolicæ litteræ matrimonialium dispensationum sine ulla hæsitatione ad debitam executionem deduci possint.

Mandamus quoque, et injungimus dilecto filio nostro Pompeio tituli sancti Eusebii S. Romanæ Ecclesie Presbytero Cardinali Aldovrando nuncupato Prodatorio nostro, ejusque successoribus Datariæ Apostolicæ, Prodatoriis seu Datariis pro tempore existentibus, ut in præmissis reos, et culpabiles repertos poena falsi, ut præfertur, puniant, cum potestate citandi, etiam per edictum, constito summarie de non tuto accessu, aliaque dicendi, et faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna. Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis, statutis, et consuetudinibus, et quibusvis indultis et privilegiis qui-

buscumque personis etiam speciali mentione dignis, datis, etc. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem quinto Cal. Martis anno Incarnationis Dominicæ 1742, Ponficatus nostri anno secundo.

Hic juvat addere SS. D. N. Clementis XIII Constitutionem de Jejunio, quæ est ut sequitur.

Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Primatebus, Archiepiscopis, et Episcopis.

CLEMENS PAPA XIII.

Venerabiles Fratres, salutem, et Apostolicam Benedictionem.

Appetente Sacro Quadragesimali tempore, quod plenum mysteriis non sine mysterio magnam illam Paschæ celebritatem præcedit, qua una omnium solemnitatum dignitas est consecrata, providendum, Venerabiles Fratres, ut sacratissimum Jejunium sancte religiosè à Fidelibus observetur, quod Legis et Proprietarum testimonii commendatum, à Christo Domino consecratum, ab Apostolis traditum, Ecclesia Catholica perpetuò retinuit, ut per macerationem carnis, et animæ humilationem ad Dominicæ Passionis, Paschaliumque Sacramentorum Mysteria paratores accedamus, et in ejus Resurrectiæ resurgamus, in cuius Passione, deposito veteri homine, sumus commortui. Cujus tam sanctæ tamque salubris institutionis retinendæ studio fel. record. Prædecessor noster Bened. XIV. etsi binis ad vos Litteris in forma Brevis eximium Fraternitatum Vestrarum zelum excitavit, quo pluribus labefactata corruptela Quadragesimalis jejunii disciplina ad pristinam observantiam vestra opera et studio revocaretur, ob eamque rem nonnullas cavillationes, quibus omnis sacrorum vis jejuniorum infringebatur, de medio sustulit; tamen cum ab infensissimo tetromo humano generis hoste tam multæ et assidue sint Gregi Dominico insidiæ; verendumque propterea sit, ne subinde infirmorum animis novas veterator illæ rationes, pravasque suggestat consuetudines, quibus enervata jejunii severitas, unde revocata dudum fuerat, illuc iterum relabatur; necessarium existimavimus vobis has Litteras dare, quantoque in timore simus, ne qua vetus remanserit corruptela, vel nova labes cum fidelium animarum pernicie ecclesiasticæ in hac re disciplinæ inferatur, Fraternitatibus vestrī significare. De quo quidem timore nostro tantum intelligimus minui oportere, quantum ex eo sollicitudinis ad pastoralem vestrā vigilantiam accesserit; qua sive quidpiam de veteri corruptela post memoratas supradicti Prædecessoris nostri Litteras fortasse reliquum fuerit, sive pro infringendis jejunii legibus vel opinionum commenta, vel à vera jejunii vi et natura abhorrentes consuetudines humani pravitatis novissime sint inventæ, ea omnia, quantum juvante Domino fieri potest, radicitus convellenda curetis. In quibus profectò abusum illum censemus omnino numeran-

dum, quem rumor quidam ad nos pertulit; cùm nonnulli, quibus ob justas et legitimas causas ab abstinentia carnium dispensatum fuerit, licere sibi putant potionem lacte permixtas sumere, contra quām prædicto Prædecessori nostro visum fuerit, qui censuit, tam dispensatos à carnium abstinentia, quām quovis modo jejunantes, unica excepta comeditione, in omnibus æquiparandos iis, esse, quibuscum nulla est dispensatio, ac propterea tantummodo ad unicam comeditionem posse carnem, vel quæ ex carne trahunt originem, adhibere.

Verū neque commodius, nec majori proficiendi spe revocare homines aggrediemini ad sacrosanctam jejunii legem observandam, quām si illud populus doceatis: Christiani hominis Pœnitentiam, præter cessationem à peccatis et male anteactæ vitæ detestationem, eorumdemque peccatorum Sacramentalem confessionem, illud etiam postulare, ut per jejunia, eleemosynas, orationes, et alia spiritualis vitæ opera divinæ justitiæ satisfaciamus: omnem enim iniquitatem, parva, magnave sit, aut ab ipso pœnitente, aut à Deo vindicante puniri oportere; nisi igitur à Deo puniri velimus, id non aliter vitare nos posse, quām si ipsi nos puniamus. Quæ quidem doctrina si constanter populorum animis inculcetur, et à fidelibus denique altè imbibatur, minus profectò verendum erit, ne qui profligatos mores abjecerint, ac per Sacramentalem Confessionem peccata sua eluerint, non eadem peccata velint, atterenda carnis concupiscentia, per jejunium expiare. Præterea, quibus persuasum fuerit, se peccatorum minus dubiè pœnitere, cùm se impunitos esse non sinant, ii profectò pœnitentiæ amore capti, lætabuntur, Quadragesimali tempore cæterisque certis diebus, cùm S. Mater Ecclesia edicit fidelibus jejunandum, oblatam sibi esse occasionem, qua dignos pœnitentiæ fructus faciant: Cùmque nullo non tempore opporteat domitas habere concupiscentias; scriptum est enim: Post concupiscentias non eas, et à voluntate tua avertere: facile animum inducant, Sacratissimo totius anni potissimum tempore, corporis intemperantiam mitigare jejuno; ut anima cognitione suâ recepta intelligat, qua compunctione parare se debeat ad Sanctissima Passionis, Mortis, et Resurrectionis Jesu Christi recolenda mysteria. Itaque pœnitentiæ stimulis tacti, minus suavitates exquirant in dapibus, minus sectentur cupediarum delicias, quas quamvis cum abstinentia à vetitis cibis non discrepare videantur, tamen eas, qui mensæ apponat suæ, illum non immeritò dixeris, non tam usitatas abjecisse delicias, quām cupiditatem suam ad inusitatas illecebras traduxisse: minus denique, aut, quibus se subducant à jejuno, querant effugia, aut argutiis studeant Ecclesiasticam legem infringere.

Vestrum igitur est, Venerabiles Fratres, exemplo æquè ac verbo populis præeentes, tantum in eorum animos pœnitentiæ studium et amorem injicere, ut alacriter jejunium aggressi, et illud ad præscriptas à Catholica Ecclesia leges observent, et eleemosynis etiam, atque oratione sanctificant: et id, quod maximè

spectat Ecclesia, denique consequantur, ut corpore mortificati et Christo consepulti, ad novam in Paschali solemnitate novi hominis vitam revocati, magna cum fiducia reviviscenti Christo Domino possint occurtere. Gratia Domini Nostri Jesu Christi cum vobis omnibus, quibus Apostolicam benedictionem benevolentiae in vos et charitatis nostræ pignus, amantissimè imper timur.

Dat. Romæ apud S. Mariam Majorem die xx. Decembris anno MDCCIX. Pontificatus nostri anno II.